

Dosarul nr. 3ra-1074/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – N. Mazur

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Bostan, A. Pahopol, V. Negru

ÎNCHEIERE

25 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Victor Burduh
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Alexei Mardari,
în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă
de către Alexei Mardari împotriva Primăriei municipiului Chișinău și Consiliului
municipal Chișinău cu privire la anularea actelor administrative, obligarea
recunoașterii dreptului de proprietate și repararea prejudiciului moral,
împotriva deciziei din 15 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care
s-a respins cererea de apel depusă de către Alexei Madari și s-a menținut hotărârea
din 28 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La data de 20 aprilie 2018 Alexei Mardari a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Primăriei mun. Chișinău și Consiliului mun. Chișinău, prin care
a solicitat anularea deciziilor Consiliului mun. Chișinău nr. 17/13-1 din 30.12.2004
(21913/05), nr. 2/18-2 din 27.02.2014 (0100/15/193025) în partea înregistrării
dreptului de proprietate asupra bunului imobil teren, cu nr. cadastral XXXXX de
către mun. Chișinău, obligarea pârâților de a recunoaște dreptul de proprietate asupra
bunului imobil teren cu nr. cadastral XXXXX pe numele său ca fiind succesorul în
drepturi a defunctei Elena Mardari, precum și repararea prejudiciului moral în
mărime de 10 000 lei.

În motivarea acțiunii reclamantul Alexei Mardari a indicat că la data de 24
august 2017 s-a adresat către Consiliul mun. Chișinău cu cererea nr. M-6434/17,
prin care a solicitat rectificarea înregistrării dreptului de proprietate asupra bunului
imobil cu nr. cadastral XXXXX amplasat în mun. Chișinău, sect. Rîșcani str.
XXXXX, în baza deciziei Consiliului mun. Chișinău nr. 17/13-1 din 30.12.2004
(21913/05) și deciziei Consiliului mun. Chișinău nr. 2/18-2 din 27.02.2014
(0100/15/193025), pe numele moștenitorul Alexei Mardari în urma decesului mamei
sale, Elena Mardari în anul 2013; rectificarea suprafeței terenului de 0,2255 ha în
0,3670 ha, conform avizului de plată pe bunurile imobile.

Motivul adresării este modificarea înregistrării în Registrul bunurilor imobile, unde ca proprietar al terenului cu nr. cadastral XXXXX este indicat mun. Chişinău, fapt care nu corespunde adevărului, contravine prevederilor legale şi anume, contravine procedurii efectuării înregistrării primare masive a bunurilor imobile şi a drepturilor asupra lor, conform alin. 53 cap. IV. Particularităţile efectuării înregistrării primare masive din instrucţiunea cu privire la înregistrarea bunurilor imobile şi a drepturilor asupra lor nr. 112 din 22.06.2005.

Reclamantul a explicat că părinţii săi Serafim Mardari şi Elena Mardari, conform înregistrării din cartea de casă, au locuit la adresa mun. Chişinău, str. XXXXX din anul 1954, iar conform alin. 1.5 al deciziei Primăriei mun. Chişinău nr. 11/68-8 din 06.05.1999, a fost recunoscut dreptul de proprietate asupra imobilelor construite în mod neautorizat pe teritoriul mun. Chişinău de către Elena Mardari.

Din informaţia primită de la Primăria mun. Chişinău, petiţia a fost transmisă spre examinare Direcţiei Generale Arhitectură Urbanism şi Relaţii Funciare.

Ulterior, s-a adresat la Direcţia Generală Arhitectură Urbanism şi Relaţii Funciare din cadrul Primăriei mun. Chişinău, fiind prezentate actele pe care le deţine, solicitând clarificarea situaţiei formate, cu remiterea răspunsului la adresa sa, însă până la moment nu a primit un careva răspuns.

Prin hotărârea din 28 martie 2019 a Judecătoriei Chişinău, sediul Centru s-a respins cererea lui Alexei Mardari împotriva Primăriei mun. Chişinău şi Consiliului mun. Chişinău cu privire la anularea deciziilor Consiliului mun. Chişinău nr. 17/13-1 din 30.12.2004 şi nr. 2/18-2 din 27.02.2014 în partea înregistrării dreptului de proprietate asupra bunului imobil teren cu nr. cadastral XXXXX de către mun. Chişinău ca fiind tardivă. S-a respins cererea lui Alexei Mardari cu privire la obligarea recunoaşterii dreptului de proprietate asupra bunului imobil teren cu nr. cadastral XXXXX pe numele lui Alexei Mardari ca succesor al defunctei Elena Mardari şi repararea prejudiciului moral în mărime de 10 000 lei, ca fiind neîntemeiată. (f.d. 74, 82-86)

Prin decizia din 15 octombrie 2019 a Curţii de Apel Chişinău s-a respins apelul declarat de către Alexei Mardari şi s-a menţinut hotărârea din 28 martie 2019 a Judecătoriei Chişinău, sediul Centru. (f.d. 105, 106-114)

Instanţa de fond şi instanţa de apel în motivarea soluţiei sale au reţinut că la data de 24 august 2017 Alexei Mardari s-a adresat cu o cerere către Consiliul mun. Chişinău, solicitând rectificarea înregistrării dreptului său de proprietate asupra bunului imobil cu nr. cadastral XXXXX, amplasat în mun. Chişinău, sectorul Rîşcani, str. XXXXX, având calitatea de moştenitor al Elenei Mardari, căreia prin decizia Primăriei mun. Chişinău nr. 11/68-8 din 06.05.1999 i-a fost recunoscut dreptul de proprietate asupra imobilului de pe acest teren. Potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile, s-a stabilit că, bunul imobil cu nr. cadastral XXXXX reprezintă un teren pentru construcţii cu suprafaţa de 0,2255 ha, proprietate a municipiului Chişinău, iar careva construcţii pe acest teren nefiind amplasate.

Totodată, instanţele ierarhic inferioare au stabilit că potrivit deciziei Primăriei mun. Chişinău nr. 11/68-8 din 06 mai 1999, s-a decis de a recunoaşte dreptul de proprietate asupra imobilelor construite în mod neautorizat pe teritoriul mun. Chişinău după cum urmează: pct. 1.5 - casa de locuit lit. „A1”, „a”, „a1” din str.

XXXXX, cu suprafața totală de 38,0 m.p., cu suprafața locativă de 24,4 m.p., inclusiv șura nr. 1-17,3 m.p., șura nr. 2-6,4 m.p., șura nr. 3 - 11,3 m.p., construite de către Elena Mardari. Prin decizia nr. 2/18-2 din 27.02.2014, s-au aprobat terenurile proprietate municipală potrivit planurilor cadastrale (geometrice) și s-au clasat pe domeniul public și privat, conform listei anexate, în listă la nr. 428 fiind indicat - terenul cu nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de 0,2255 ha, cu clasarea în domeniul privat.

Prin decizia Consiliului mun. Chișinău nr. 17/13-1 din 30.12.2004 s-a autentificat dreptul de proprietate privată asupra loturilor de pământ de pe lângă casele de locuit particulare beneficiarilor nominalizați la anexa nr. 1 la prezenta decizie.

Analizând materialele cauzei instanțele de fond și de apel au reținut că Alexei Mardari a cunoscut despre emiterea deciziilor contestate la data de 24 august 2017, or, la această dată s-a adresat către autoritatea publică locală cu cerere privind rectificarea înregistrării dreptului său de proprietate asupra bunului imobil cu nr. cadastral XXXXX, în temeiul deciziilor contestate. Alexei Mardari nu a primit răspuns la cererea sa din 24 august 2017, respectiv, ultimul urma să conteste în instanța de judecată deciziile în cauză până la data de 24 octombrie 2017.

La caz, cererea de chemare în judecată a fost depusă la data de 20 aprilie 2018, adică peste termenul prevăzut de legea contenciosului administrativ, care era în vigoare la acel moment, pentru contestarea actului administrativ, or, din analiza normelor legale incidente, instanțele au reținut că termenul de prescripție pentru contestarea în contencios administrativ a deciziilor contestate în prezenta acțiune a început să curgă din data expirării termenului pentru examinarea cererii prealabile.

Instanțele ierarhic inferioare au menționat că potrivit răspunsului Direcției de arhivă Chișinău nr. 336 din 06.02.2018, în urma verificării deciziei Consiliului mun. Chișinău nr. 17/13-1 din 30.12.2004 și anume în anexele nr. 1 și nr. 2 ale deciziei, deținătorul de teren cu numele, prenumele Elena Mardari, din str. XXXXX, nu s-a găsit. Prin decizia Primăriei mun. Chișinău nr. 11/68-8 din 06 mai 1999, s-a decis de a recunoaște dreptul de proprietate asupra imobilelor construite în mod neautorizat pe teritoriul mun. Chișinău pe numele Elenei Mardari, iar potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile pe terenul cu nr. cadastral XXXXX nu sunt înregistrate careva construcții sau imobile cu drept de proprietate. Astfel, s-a conchis că pe terenul în litigiu nu există careva construcții neautorizate în privința cărora urma a fi recunoscut dreptul de proprietate al Elenei Mardari, mama decedată a lui Alexei Mardari.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, la data de 27 noiembrie 2019 Alexei Mardari a depus recurs, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea deciziei din 15 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 28 martie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei noi decizii. (f.d. 121-122)

În motivarea recursului Alexei Mardari a invocat că actele judecătorești emise sunt ilegale, deoarece nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele, care au o importanță pentru soluționarea cauzei în fond, normele de drept material și

normele de drept procedural au fost aplicate eronat, nu s-a dat o apreciere corectă probelor anexate la dosar.

La 22 octombrie 2020, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Primăriei mun. Chișinău și a Consiliului mun. Chișinău copia recursului declarat de către Alexei Mardari, împotriva deciziei din 15 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău. (f.d. 132)

Completul specializat relevă că Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău au recepționat copia recursului expediat, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele dosarului nr. DS8000282558AS, fără a depune referințe. (f.d. 134)

Instanța de recurs cu referire la termenul de depunere a recursului reține că conform art. 245, alin. (1) din Codul administrativ recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Conform art. 245, alin. (2) din Codul administrativ motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Instanța de apel a pronunțat decizia la data de 15 octombrie 2019. Date despre înmânarea dispozitivului deciziei din 15 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău la materialele cauzei lipsesc.

Din materialele dosarului rezultă că instanța de apel a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei motivate, fiind recepționată la data de 28 octombrie 2019 de către Alexei Mardari, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei. (f.d. 117)

Alexei Mardari s-a conformat prevederilor art. 245 din Codul administrativ și a depus recursul motivat la data de 27 noiembrie 2019, în termen. (f.d. 121-122)

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un

drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs reține că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ, și anume, din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245, alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de către recurent este inadmisibilă.

Conform art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de către Alexei Mardari se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Victor Burduh

Maria Ghervas